Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS KENDELSE (Tiende Afdeling)

18. februar 2016 *

»Præjudiciel forelæggelse — artikel 53, stk. 2, og artikel 99 i Domstolens procesreglement — vejtransport — førerens hviletid — en medlemsstats forskrifter, hvorefter en ansat på tjenesterejse ikke har ret til et fast tillæg for indkvartering, når arbejdsgiveren for egen regning sørger for indkvartering — hvorvidt indkvartering af lastvognsførere i eget køretøj er omfattet«

I sag C-325/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu (retten i første instans, afdelingen for arbejdsret og social sikring, i Wrocław-Śródmieście i Wrocław, Polen) ved afgørelse af 6. maj 2015, indgået til Domstolen den 1. juli 2015, i sagen:

Z. Ś.,

Z. M.,

M. P.

mod

X,

har

DOMSTOLEN (Tiende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, F. Biltgen, og dommerne E. Levits og M. Berger (refererende dommer),

generaladvokat: N. Wahl

justitssekretær: A. Calot Escobar,

idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i henhold til artikel 53, stk. 2, og artikel 99 i Domstolens procesreglement,

afsagt følgende

* Processprog: polsk.

Kendelse

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 8, stk. 8, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 561/2006 af 15. marts 2006 om harmonisering af visse sociale bestemmelser inden for vejtransport og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 og (EF) nr. 2135/98 samt ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 (EUT L 102, s. 1).

2 Denne anmodning er fremsat i forbindelse med en tvist mellem Ś., M. og P., som er førere af køretøjer inden for international transport, og X, deres tidligere arbejdsgiver, angående sidstnævntes afslag på betaling af visse tillæg for nætter, som førerne har tilbragt i deres køretøjer.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Artikel 4 i forordning nr. 561/2006 bestemmer:

»I denne forordning forstås ved:

[...]

c) »fører«: enhver person, som fører et køretøj, selv om det kun er i et kort tidsrum, eller som befinder sig i et køretøj som en del af sine arbejdsopgaver for i givet fald at kunne føre det

[...]

f) »hvil«: enhver sammenhængende periode, i hvilken føreren frit kan disponere over sin tid

g) »daglig hviletid«: den daglige periode, i hvilken føreren frit kan disponere over sin tid; dette begreb dækker »regulær daglig hviletid« og »reduceret daglig hviletid«:

— »regulær daglig hviletid«: ethvert hvil på mindst 11 timer. Denne regulære daglige hviletid kan subsidiært tages i to perioder, hvoraf den første periode skal være på mindst tre sammenhængende timer og den anden på mindst ni sammenhængende timer

— »reduceret daglig hviletid«: ethvert hvil på mindst ni timer, men mindre end 11 timer

h) »ugentlig hviletid«: en ugentlig periode, i hvilken føreren frit kan disponere over sin tid; dette begreb dækker »regulær ugentlig hviletid« og »reduceret ugentlig hviletid«:

— »regulær ugentlig hviletid«: ethvert hvil på mindst 45 timer

— »reduceret ugentlig hviletid«: ethvert hvil, som er mindre end 45 timer, men som, med forbehold af betingelserne i artikel 8, stk. 6, kan reduceres til mindst 24 timer i træk

i) »uge«: tidsrummet mellem mandag klokken 00:00 og søndag klokken 24:00

[...]«

4 Artikel 8, stk. 8, i forordning nr. 561/2006 bestemmer:

»Vælger en fører dette, kan daglige hviletider og reducerede ugentlige hviletider, der tages borte fra hjemstedet, tilbringes i køretøjet, hvis dette er udstyret med passende sovefaciliteter til hver fører, og køretøjet holder stille.«

Polsk ret

5 Artikel 9, stk. 1, i bekendtgørelse udstedt af ministeriet for beskæftigelse og socialpolitik om beløb og betingelser for fastlæggelse af de rettigheder, som ansatte ved en statslig eller kommunal myndighed har i forbindelse med tjenesterejser i udlandet (rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, Dz. U. 2002 nr. 236, position 1991), af 19. december 2002 (herefter »bekendtgørelse af 19. december 2002«), og artikel 16, stk. 1, i bekendtgørelse udstedt af ministeriet for beskæftigelse og socialpolitik om rettigheder for ansatte ved en statslig eller kommunal myndighed i forbindelse med tjenesterejser (rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, Dz. U. 2013, position 167) af 29. januar 2013 (herefter »bekendtgørelse af 29. januar 2013«) bestemmer, at en ansat på tjenesterejse i udlandet kan kræve sine udgifter til indkvartering refunderet med det beløb, der fremgår af regningen, inden for rammerne af det maksimumsbeløb, som er anført i bilaget til bekendtgørelsen for den relevante periode.

6 Såfremt den ansatte ikke har fremlagt en regning, kan denne i medfør af stk. 2 i disse bestemmelser kræve et fast beløb på 25% af det maksimumsbeløb, der er nævnt i stk. 1 i disse bestemmelser.

7 I henhold til stk. 4 i hver af de nævnte artikler finder disses stk. 1 og 2 ikke anvendelse, såfremt arbejdsgiveren for egen regning afholder udgifter til indkvartering.

8 Lov om føreres arbejdstid (ustawie o czasie pracy kierowców, Dz. U. 2012, position 1155) af 16. april 2004 (herefter »lov om føreres arbejdstid«) bestemmer, at førere, der indgår i et ansættelsesforhold, er omfattet af såvel retsforskrifterne på arbejdstidsområdet som reglerne for obligatorisk hvil og hviletid i forordning nr. 561/2006, der regulerer køretiden for køretøj.

9 Artikel 14, stk. 1, i lov om føreres arbejdstid bestemmer, at føreren har ret til minimum 11 timers daglig sammenhængende hviletid. Den daglige hviletid kan, med undtagelse for de i nævnte lovs kapitel 4a omhandlede førere, dvs. dem, der regelmæssigt tilbagelægger en strækning på højst 50 km, tilbringes i køretøjet, såfremt køretøjet holder stille og er udstyret med sovefaciliteter.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

10 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at sagsøgerne i hovedsagen var ansat af X i perioden fra 2011 til 2013 som førere af lastvogne med en vægt på over 12 tons til international vejtransport. Som kompensation for de nætter, de tilbragte i udlandet i kabinen i deres lastvogne, som var udformet til at sove i, har de anmodet X om udbetaling af visse faste tillæg.

11 Sagsøgerne havde i medfør af deres respektive arbejdskontrakter ret til en grundløn, et fast tillæg for natarbejde og et fast tillæg for arbejde udført som overarbejde.

12 I al den tid, hvor disse kontrakter løb, nægtede arbejdsgiveren at udbetale sagsøgerne faste tillæg for de nætter, de havde tilbragt i deres køretøjer, med henvisning til, at han havde stillet gratis indkvartering til rådighed for dem i kabinen i det pågældende køretøj.

13 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at genstanden for tvisten i hovedsagen udelukkende angår førernes krav mod deres arbejdsgiver om refusion af udgifter til indkvartering i henhold til de betingelser, der er fastsat i national ret.

14 Det er under disse omstændigheder, at Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu (ret i første instans, afdelingen for arbejdsret og social sikring i Wrocław-Śródmieście i Wrocław) har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 8, stk. 8, i forordning nr. 561/2006, der bestemmer, at vælger en fører dette, kan daglige hviletider og reducerede ugentlige hviletider, der tages borte fra hjemstedet, tilbringes i køretøjet, hvis dette er udstyret med passende sovefaciliteter til hver fører, og køretøjet holder stille, fortolkes således, at den i tilfælde, hvor arbejdsgiveren (transportøren) stiller gratis sovefaciliteter i køretøjets kabine til rådighed for den ansatte (føreren), er til hinder for den nationale bestemmelse i artikel 9, stk. 4, i bekendtgørelse af 19. december 2002, som ændret, og som fandt anvendelse indtil den 28. februar 2013, og artikel 16, stk. 4, i bekendtgørelse [...] af 29. januar 2013, der fandt anvendelse fra den 1. marts 2013, med den virkning, at den ansatte har krav på refusion af udgifter til indkvartering i henhold til betingelserne i artikel 9, stk. 1-3, i bekendtgørelse af 19. december 2002 og artikel 16, stk. 1-3, i bekendtgørelse af 29. januar 2013, eller i henhold til de mere gunstige betingelser og højere beløb, som er fastsat i arbejdskontrakten, en kollektiv overenskomst eller andre arbejdsretlige regler?

2) Skal artikel 8 i forordning nr. 561/2006 fortolkes således, at såfremt en fører vælger dette, kan hviletider, som defineret i denne forordnings artikel 4, litra f)-i), der tages borte fra hjemstedet, tilbringes i køretøjet, hvis dette er udstyret med passende sovefaciliteter til hver fører, og køretøjet holder stille?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

15 Ifølge procesreglementets artikel 99 kan Domstolen, såfremt besvarelsen af det præjudicielle spørgsmål ikke giver anledning til nogen rimelig tvivl, til enhver tid på forslag fra den refererende dommer og efter at have hørt generaladvokaten beslutte at træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

16 Der bør i den foreliggende sag gøres brug af denne bestemmelse for så vidt angår det første spørgsmål.

17 Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 8, stk. 8, i forordning nr. 561/2006 skal fortolkes således, at den er til hinder for nationale bestemmelser, der fastsætter betingelserne for, hvornår føreren af et køretøj kan kræve refusion af udgifter til indkvartering, der er opstået som følge af dennes erhvervsaktivitet.

18 I denne forbindelse er det tilstrækkeligt at bemærke, at artikel 8, stk. 8, i forordning nr. 561/2006 bestemmer, at vælger en fører dette, kan daglige hviletider og reducerede ugentlige hviletider, der tages borte fra hjemstedet, tilbringes i køretøjet, hvis dette er udstyret med passende sovefaciliteter til hver fører, og køretøjet holder stille.

19 Det fremgår således af bestemmelsens ordlyd, at den kun vedrører tilrettelæggelsen af visse hvileperioder, som en fører har ret til i forbindelse med sin erhvervsaktivitet, og ikke godtgørelsen for disse hvileperioder.

20 I denne forbindelse bør det præciseres, at forordning nr. 561/2006, der bl.a. harmoniserer reglerne for køretid, pauser og hviletid for førere, der udfører godstransport og passagerbefordring ad vej, og samtidig giver den nationale lovgiver mulighed for at fastsætte gunstigere bestemmelser for de nævnte førere, ikke indeholder bestemmelser om tillæg, som sådanne førere måtte kunne modtage i forbindelse med udøvelsen af deres erhvervsaktivitet.

21 Det første spørgsmål skal derfor besvares med, at forordning nr. 561/2006, herunder navnlig forordningens artikel 8, stk. 8, ikke er til hinder for nationale bestemmelser, som fastsætter betingelserne for, hvornår en fører af et køretøj kan kræve refusion af udgifter til indkvartering, der er opstået som følge af dennes erhvervsaktivitet.

Det andet spørgsmål

22 I henhold til artikel 53, stk. 2, i Domstolens procesreglement kan Domstolen, når det er åbenbart, at den ikke har kompetence til at behandle en sag, eller at en anmodning eller en stævning må afvises, til enhver tid efter at have hørt generaladvokaten beslutte at træffe afgørelse ved begrundet kendelse uden at fortsætte sagens behandling.

23 Der bør i den foreliggende sag gøres brug af denne bestemmelse for så vidt angår det andet spørgsmål.

24 Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 8 i forordning nr. 561/2006 skal fortolkes således, at såfremt en fører vælger dette, kan hviletider som defineret i denne forordnings artikel 4, litra f)-i), der tages borte fra hjemstedet, tilbringes i køretøjet, hvis dette er udstyret med passende sovefaciliteter til hver fører, og køretøjet holder stille.

25 Det bemærkes i denne forbindelse, at inden for rammerne af det samarbejde, der er indført ved artikel 267 TEUF, er det med henblik på at opnå en fortolkning af EU-retten, som den nationale ret kan bruge, påkrævet, at denne giver en beskrivelse af de faktiske omstændigheder og regler, som de forelagte spørgsmål hænger sammen med, eller i al fald forklarer de faktiske forhold, der er baggrunden for dens spørgsmål (jf. bl.a. kendelse Striani m.fl., C-299/15, EU:C:2015:519, præmis 22 og den deri nævnte retspraksis).

26 Domstolen har nemlig alene kompetence til at træffe afgørelse vedrørende fortolkningen af en EU-retsakt på grundlag af de faktiske omstændigheder, som den nationale ret har anført i forelæggelsesafgørelsen (jf. bl.a. kendelse Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, præmis 18 og den deri nævnte retspraksis).

27 Domstolen understreger endvidere nødvendigheden af, at den nationale ret angiver de nøjagtige grunde til, at den har rejst spørgsmål om fortolkningen af EU-retten og har fundet det nødvendigt at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål (jf. kendelse Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis).

28 Da forelæggelsesafgørelsen udgør grundlaget for sagen ved Domstolen, er det nødvendigt, at den nationale ret i selve forelæggelsesafgørelsen angiver de faktiske omstændigheder og regler, der ligger til grund for hovedsagen, og som minimum angiver begrundelsen for udvælgelsen af de EU-retlige bestemmelser, som den ønsker fortolket, herunder den sammenhæng, som består mellem disse bestemmelser og den nationale lovgivning, der finder anvendelse i sagen for den nationale ret (jf. kendelse Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).

29 Disse krav til indholdet af en anmodning om præjudiciel afgørelse, som skal gøre det muligt for Domstolen at efterprøve, hvorvidt den præjudicielle anmodning kan antages til realitetsbehandling, og hvorvidt Domstolen har kompetence til at besvare det forelagte spørgsmål, fremgår udtrykkeligt af procesreglementets artikel 94, som den forelæggende ret forventes at have kendskab til og iagttage nøje inden for rammerne af det samarbejde, der er indført ved artikel 267 TEUF (jf. dom Siragusa, C-206/13, EU:C:2014:126, præmis 19, og kendelse Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, præmis 21).

30 Det skal i denne henseende endvidere fremhæves, at forelæggelsesafgørelsens oplysninger ikke blot tjener til at sætte Domstolen i stand til at give brugbare svar, men også til at give medlemsstaternes regeringer samt andre berørte parter mulighed for at indgive indlæg i henhold til artikel 23 i statutten for Den Europæiske Unions Domstol. Det påhviler Domstolen at overvåge, at denne mulighed bevares, når henses til, at det i henhold til den nævnte bestemmelse kun er forelæggelsesafgørelserne, der meddeles de pågældende parter (jf. bl.a. kendelse Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, præmis 23).

31 I den foreliggende sag opfylder forelæggelsesafgørelsen ikke disse krav.

32 Selv om det på baggrund af ordlyden af det andet spørgsmål, hvori der henvises til »en førers valg«, må antages, at dette spørgsmål vedrører artikel 8, stk. 8, hvor et sådant »valg« er nævnt, må det fastslås, at den forelæggende ret anmoder om en fortolkning af artikel 8 i forordning nr. 561/2006 uden præcist at angive, hvilket stykke der er genstand for spørgsmålet.

33 I den foreliggende sag har den forelæggende ret endvidere ikke redegjort for, hvorfor den fortolkning, der med dette spørgsmål anmodes om, og som vedrører en bestemmelse om de daglige hviletider og reducerede ugentlige hviletider, der tages borte fra hjemstedet, som en fører kan tilbringe i sit køretøj, er nødvendig for, at den forelæggende ret kan træffe afgørelse i den tvist, der er forelagt den.

34 Den forelæggende ret har anført, at det ikke fremgår klart af artikel 8, stk. 8, i forordning nr. 561/2006, om denne bestemmelse vedrører alle typer af hviletider, som er defineret i samme forordnings artikel 4, idet de almindelige ugentlige hviletider ikke er udtrykkeligt nævnt deri. Da den forelæggende ret ikke har givet nogen begrundelse for, at en besvarelse af det andet spørgsmål er nødvendigt eller formålstjenligt med henblik på afgørelsen af den tvist, der er forelagt den, har den forelæggende ret heller ikke givet nogen forklaring på, hvorfor Domstolens besvarelse af det andet spørgsmål, der i dette tilfælde vedrører artikel 8 i forordning nr. 561/2006, i en sådan processuel kontekst kunne blive nødvendig for afgørelsen af tvisten.

35 Anmodningen om præjudiciel afgørelse opfylder dermed ikke de krav, der er nævnt i nærværende kendelses præmis 25-30, om en tilstrækkelig grad af klarhed og præcision, som gør det muligt for Domstolen at træffe afgørelse, herunder at sikre sig, at en besvarelse af det forelagte spørgsmål er nødvendig for at afgøre den tvist, der er forelagt den forelæggende ret, og at medlemsstaternes regeringer samt de øvrige berørte parter på hensigtsmæssig vis kan gøre brug af muligheden for at indgive indlæg i overensstemmelse med artikel 23 i statutten for Den Europæiske Unions Domstol.

36 Da der ikke foreligger en fyldestgørende redegørelse for begrundelsen for spørgsmålet, er Domstolen derfor ikke i stand til at give et brugbart svar.

37 Under disse omstændigheder skal det fastslås, at det er åbenbart, at det andet spørgsmål ikke kan antages til realitetsbehandling.

Sagens omkostninger

38 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

Af disse grunde bestemmer Domstolen (Tiende Afdeling):

1) **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 561/2006 af 15. marts 2006 om harmonisering af visse sociale bestemmelser inden for vejtransport og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 og (EF) nr. 2135/98 samt ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85, og navnlig dens artikel 8, stk. 8, skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for nationale bestemmelser, som fastsætter betingelserne for, hvornår en fører af et køretøj kan kræve refusion af udgifter til indkvartering, der er opstået som følge af dennes erhvervsaktivitet.**

2) **Det andet spørgsmål, som Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu (ret i første instans, afdelingen for arbejdsret og social sikring, Wrocław-Śródmieście i Wrocław, Polen) har forelagt, afvises.**

Underskrifter